

Läringsgymnasiet Ale

marianne.jakobsson@larlingsgymnasiet.se

Rektorn vid Läringsgymnasiet Ale

malin.luukinen@larlingsgymnasiet.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Läringsgymnasiet Ale
i Ale kommun

Tillsyn i Lärlingsgymnasiet Ale

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ale kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Lärlingsgymnasiet Ale besöktes av Skolinspektionen mellan den 4 och 11 december 2012.

Fakta om skolan

Lärlingsgymnasiet Ale är beläget i Älvängen i Ale kommun. Huvudman för skolan är Lärlingsgymnasiet i Sverige AB (org.nr. 556762-8176). Skolinspektionen har i beslut den 22 december 2009 förklarat den fristående gymnasieskolan Lärlingsgymnasiet Ale berättigad till bidrag för utbildningarna Byggutbildning, Fordonsutbildning, Elutbildning, Industriutbildning Handelsutbildning samt Hotell- och restaurangutbildning.

Läsåret 2012/13 har skolan lärlingsutbildning inom Fordons och transportprogrammet, El och energiprogrammet, Industriprogrammet, Handels och administrationsprogrammet, samt Introduktionsprogram. För årskurs 3 finns i tillämpliga fall motsvarande utbildning med den benämning som angavs i 1985 års skollag. Totalt har skolan cirka 90 elever. All undervisning i karaktärsämnen, med undantag för enstaka teoretiska avsnitt, sker arbetsplatsförlagt eller på annat sätt utanför skolans lokaler. Undervisningen i gymnasiegemensamma ämnen sker i skolans lokaler. Huvudmannen driver även en gymnasieskola i Håby i Munkedals kommun. Rektorn för Lärlingsgymnasiet Ale är även rektor för Lärlingsgymnasiet i Håby. Rektorn tillträdde sin tjänst i februari 2012. Skolan har en skolledare med ansvar för lärlingsplatserna samt en person som arbetar med samordning av lärlingsplatserna. De flesta av skolans lärare samt personalen i skolans elevhälsa arbetar på båda skolor.

På grund av att skolan har få elever finns endast offentlig statistik avseende elevernas genomsnittliga betygspoäng. År 2011 var den genomsnittliga betygspoängen 10,9 vilket kan jämföras med 12,4 i riket för motsvarande program. Enligt skolans sammanställning erhöll drygt hälften av eleverna fullständigt slutbetyg år 2012.

Helhetsbedömning

Under vårterminen 2012 gick en stor andel eleverna ut utan att nå målen för utbildningen. Skolan har för få elever för att olika elevgruppers eller enskilda studievägars måluppfyllelse ska redovisas i offentlig statistik. Skolinspektionen bedömer dock att skolan i ett systematiskt kvalitetsarbete behöver bryta ner resultaten och analysera hur skolans genomförda insatser bidragit till det uppnådda resultatet. Utifrån analysen behöver skolan vidta åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen. Skolinspektionen bedömer också att skolan måste ha tillgång till specialpedagogisk kompetens och utveckla arbetet med att ge särskilt stöd till elever i behov av det. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolan inte har tillgång till specialpedagogisk kompetens mot bakgrund av den stora andel elever som inte når målen för utbildningen.

I nära samarbete med handledarna på de arbetsplatser som tillhandahåller elevernas arbetsplatsförlagda utbildning följer skolan upp att utbildningen är i linje med de mål som gäller. I de så kallade trepartssamtalen mellan lärare, elev och handledare stäms också elevens utveckling och lärande av regelbundet. För inslag i utbildningens karaktärsämnen som arbetsplatsen inte kan tillgodose ordnar läraren/skolan alternativa sätt att tillgodose behoven. Det kan innebära att eleven byter arbetsplats under en tid eller att skolan samarbetar med en annan utbildningsanordnare. Skolinspektionen bedömer dock att skolan måste utveckla de utbildningskontrakt som upprättas mellan skolan och arbetsplatserna så att det tydligt framgår av dessa vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen samt omfattningen av dessa delar. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan inte ger alla elever möjlighet att nå målen för utbildningen.

Enligt Skolinspektionens bedömning visar skolans ledning och lärare ett stort intresse för att eleverna ska nå utbildningens mål. Skolinspektionen pekar dock i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lär-
lingsgymnasiet Ale att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade
brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 mars 2013 redovisas för Skol-
inspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Läringsgymnasiet Ale måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet
inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver
och har rätt till.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärds-
programmen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgär-
derna ska följas upp och utvärderas.
- Rektor ska se till att åtgärdsprogrammen följs upp och att insatserna ut-
värderas löpande.

Motivering

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev
inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta anmälas
till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt ut-
reds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller
hon ges sådant stöd. Beslut av rektorn, däribland åtgärdsprogram, får överkla-
gas till Skolväsendets överklagandenämnd. Beslutet ska innehålla information
om hur det kan överklagas.

Läringsgymnasiet Ale hade 18 avgångselever vårterminen 2012. Av dessa fick
drygt hälften fullständigt slutförlopp. Elever, lärare och rektorn uppger i inter-
vjuer att de på olika sätt stödjer elever som riskerar att inte nå må-
len/kunskapskraven både när det gäller karaktärsämnen och gymnasiegemen-
samma ämnen. Elevernas behov av stöd anmäls dock inte alltid till rektorn och
utreds inte heller på ett systematiskt sätt för att utröna vari elevens eventuella
behov av särskilt stöd består. Skolan har ingen anställd med specialpedagogisk
utbildning, men köper i enstaka fall in sådan kompetens för utredning och för
att få förslag på lämpliga arbetssätt och/eller hjälpmedel. Skolan har dock, trots
det som framkommit om att det funnits elever i behov av särskilt stöd under

föregående och innevarande läsår, inte utarbetat åtgärdsprogram för alla dessa elever. I det fall där skolan har utarbetat åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår det inte att de beslutade åtgärderna utgår från elevens behov. Det framgår heller inte om skolan har följt upp och utvärderat de vidtagna åtgärderna. Vidare saknar det åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av överklagandehänvisning.

Utredningen visar att skolan inte har ett systematiskt arbete för att upptäcka och utreda en elevs eventuella behov av särskilt stöd samt följa upp och utvärdera de vidtagna åtgärderna. Skolan har heller inte utarbetat åtgärdsprogram för alla elever som skolan bedömt har behov av särskilt stöd. Vidare saknar det åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av en överklagandehänvisning. Verksamheten uppfyller därmed inte kraven i författningarna och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8 och 9 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen

21 § Förvaltningslagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lärlingsgymnasiet Ale måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten.
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering

I skollagen anges att rektor ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanerna har rektor som pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för skolans resultat.

Skolan har inget systematiskt kvalitetsarbete som omfattar hela verksamheten. Rektorn uppger i skolans verksamhetsredogörelse att man inom olika områden har "kvalitetssäkrande aktiviteter" kring exempelvis betyg och bedömning. Rektorn uppger också att hon, efter att hon tillträtt som rektor, har arbetat fram en modell för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas, men att denna ännu inte är implementerad.

I intervjuer uppger lärare att de inte är delaktiga i ett systematiskt kvalitetsarbete som avser hela skolans verksamhet och resultat. I samband med läsårsslut reflekterar lärarna kring olika områden inom sina respektive ansvarsområden. I arbetet utgår lärarna framförallt från de erfarenheter de gjort under läsåret kring vad som behöver utvecklas. Reflektionerna är dock inte systematiskt genomförda eller dokumenterade som en del av ett samlat kvalitetsarbete. Lärarna har också tillgång till visst skolövergripande material, till exempel sammanställningar av elevenkäter och sammanställningar av elevernas kunskapsresultat.

De intervjuade eleverna uppger att de inte har deltagit i några uppföljningar eller utvärderingar som gäller skolans verksamhet. De har däremot getts möjlighet att svara på den ovan nämnda enkäten om hur de upplever sin utbildning.

De inslag av kvalitetsarbete som genomförs på skolan är i liten utsträckning dokumenterat och det finns heller inga dokumenterade analyser av de resultat skolan gör. Det innebär att det också saknas dokumenterade analyser av varför ett visst resultat nåtts eller hur skolans insatser bidragit till resultatet.

Av utredningen framgår att rektor inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete för utveckling av utbildningen. För att göra detta behöver rektor bland annat se till att skolans kvalitetsarbete bildar en helhet där effekter av åtgärder analyseras. Elever, lärare och övrig personal måste bli delaktiga i kvalitetsarbetet. Synpunkter från handledare och arbetsgivare behöver tas till vara i kvalitetsarbetet. Arbetet behöver också tydligare dokumenteras för att säkerställa en kontinuerlig utveckling av utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att rätta till bristen.

Författning

4 kap. 4 – 6 §§ skollagen

Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Lärlingsgymnasiet Ale måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Det ska för eleverna finnas elevhälsa som omfattar specialpedagogiska insatser.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av skollagen framgår att det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Lärlingsgymnasiet Ale har inte någon personal med specialpedagogisk kompetens anställd. Skolan köper i enstaka in extern kompetens för utredning av en elevs behov och för att få förslag på lämpliga arbetssätt och/eller hjälpmedel.

Utredningen visar att skolan endast vid enstaka tillfällen har tillgång till specialpedagogisk kompetens. Någon specialpedagogisk kompetens finns inte tillgänglig i det löpande arbetet med eleverna och inte heller i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, trots att skolan har en stor andel elever som inte når utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Lärlingsgymnasiet Ale måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Huvudmannen ska se till att utbildningskontrakten för det arbetsplatsförlagda lärandet inom den gymnasiala lärlingsutbildningen upprättas för varje elev i enlighet med författningarnas krav.
- Huvudmannen ska se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Utbildningskontrakt

Av skollagen framgår att det ska upprättas utbildningskontrakt för elever på gymnasial lärlingsutbildning. Kontraktet ska undertecknas av eleven alternativt vårdnadshavare för omyndig elev, skolhuvudmannen och den juridiska eller fysiska person som tillhandahåller den arbetsplatsförlagda delen av den gymnasiala lärlingsutbildningen. I utbildningskontraktet ska det anges vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen och omfattningen av dessa delar, vilka lärare på skolenheten och vilken handledare på arbetsplatsen som ska vara kontaktpersoner för den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Vidare ska utbildningskontraktet ange hur kostnaderna för de skador som eleven kan orsaka under den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen ska fördelas mellan skolhuvudmannen och den juridiska eller fysiska person som tillhandahåller den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Kontraktet ska även ange avtalstiden samt grunderna för att avtalet ska kunna upphöra innan avtalstiden löpt ut. Rektorn ska, enligt gymnasieförordningen, besluta om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Tillsynen visar att Lärlingsgymnasiet Ale upprättar utbildningskontrakt för eleverna. De utbildningskontrakt Skolinspektionen tagit del av uppfyller dock inte författningarnas krav i alla delar. Gemensamt för samtliga utbildningskontrakt Skolinspektionen tagit del av är att de bland annat saknar en reglering av vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen samt omfattningen av dessa delar.

Skolbibliotek

Enligt skollagen ska eleverna i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s.284) framgår att skolbibliotek bör ses som en ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet. Skolbiblioteket bör vara beläget så att det praktiskt går att använda i undervisningen, antingen i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det kan röra sig om att en skola och ett folkbibliotek med lokaler i direkt anslutning till varandra har ett samarbete som innebär att alla krav på ett skolbiblioteks funktion är uppfyllda.

Lärlingsgymnasiet Ale har inlett ett arbete för att bygga upp ett skolbibliotek, men när Skolinspektionen besöker skolan finns endast ett begränsat antal böcker samlat i ett rum. I tillsynen framkommer att detta "bibliotek" inte är tillräckligt för att kunna användas i skolans pedagogiska verksamhet. I tillsynen har även framkommit att Lärlingsgymnasiet Ale inte samarbetar med något folkbibliotek i nära anslutning till skolan.

Föreläggande

Utredningen visar att de av skolan ingångna utbildningskontrakten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller regleringen av den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Utredningen visar vidare att det för utbildningarna inte finns tillgång till skolbibliotek som motsvarar författningarnas krav. Huvudmannen uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

16 kap. 11 a skollagen

2 kap. 36 § skollagen

5 kap. 15 § gymnasieförordningen

I ärendets slutgiltiga handläggning har undervisningsrådet Bo Jersenius och utredaren Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Daniel Talje
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).